

Kultur- og kirke departementet
Postboks 8030 Dep

0030 Oslo

Att.: Øyvind Christensen

Vår dato
20030623

Deres dato

Vår saksbehandler

Rolf Møkleby, tlf.: +47 911 79208

Vår referanse
RM - 23.06.2003

Deres referanse

UTBYGGING AV P5-NETTET OG KONSEKVENSER FOR NRK

NRK har sterke innvendinger mot Norkrings planlegging av nytt FM-nett P5. Vi vil her gjøre rede for grunnlag og konsekvenser av denne planleggingen.

Norkrings forståelse av utlysning for ett nytt nett, P5, er å bygge et nett som utnytter de begrensede frekvensressursene på en mest mulig effektiv måte. Det er også viktig at en kan bygge et nett som i størst mulig utstrekning benytter eksisterende infrastruktur både på grunn av kostnadseffektivitet og dekningsområde.

Hvis Norkring får en avtale med en konsesjonær, ønsker vi å legge til rette for et distribusjonsnett som sikrer overlevelse i et konkurransemarked.

Planlegging av nettet

Forut for utlysning av P5 konsesjon ble det pekt på knapphet på frekvenser. Derfor gjorde PT en planlegging i de antatt vanskeligste områdene for å se om det ville være mulig å oppnå en dekningsgrad som samsvarer med begrepet riksnett.

PT planla 75 stasjoner, de fleste med lav effekt. Planleggingen gjelder det sentrale Østlandsområdet, Sørlandskysten, Stavanger-, Bergen- og Trondheimsområdet, med dekning beregnet til noe over 60%. Dette forslaget medførte ingen endringer i eksisterende FM-nett. Det manglet stasjoner i store deler av landet med mindre befolkningstetthet og mindre press på frekvensene, og PT regnet med en videre planlegging i samarbeid med den nye aktøren. (Ref. brev fra PT til KKD, datert 22.01.03)

Norkring fikk forståelse av at dette var første trinn i en planleggingsprosess, og arbeidet videre med å finne stasjonspunkt som kunne gi dekning i større deler av landet og mest mulig sammenhengende veidekning på de viktigste veiene.

Norkring bearbeidet PTs forslag litt videre med endring av noen stasjonspunkt til eksisterende kringkastingstasjoner, men med bibehold av frekvenser og effekter. Dekningen med disse endringene vises på vedlagte kart, vedlegg 1.

Norkring AS

Kontoradresse:
Snarøyvn. 30 M
1331 Fornebu

Postadresse:
Snarøyvn.30 M
1331 Fornebu

Telefon:
67 89 00 00
Telefaks:
+47 67893614

Bankgiro:
7058.06.40700

Hovedkontor:
Snarøyvn. 30 M
1331 Fornebu
Organisasjonsnummer:
976548973

Det har vært helt klare prioriteringer fra potensielle konsesjonærer om en dekning som kan sies å være riksdekkende og ha god, sammenhengende dekning av de viktigste veiene. Ut fra disse ønskene har Norkring utarbeidet en plan med utbygging i to faser.

Fase 1 er den foreliggende plan med ca 70 stasjoner med de konsekvenser det har for de andre FM senderne. Den gir en dekning på om lag 70% og den største økningen i dekning er på Vestlandet, Midt-Norge og Nord-Norge samt bedre veidekning over store deler av landet. I de sentrale områdene, som nevnt over, bygger den på PTs plan, men i tillegg er det tatt inn en rekke hovedsendere med middels effekt. Typisk sendereffekt i P5 nettet er 1 kW mot NRK P1 /P2 med 5 og 10 kW sendereffekt. Hovedsenderne gir en vesentlig bedre veidekning enn de små lokale senderne. Dekningskart for Norkrings plan fase 1 er vedlegg 2.

For å gi en noenlunde riksdekkende kanal er det behov for en ytterligere utbygging. Denne er foreløpig beregnet med ca. 55 stasjoner som omfatter hovedsendere med midlere effekter og flere mindre sendere over hele landet. Forskjellene mellom PTs forslag og Norkrings forslag fase 1 og 2, 125 stasjoner, finnes i dekningskart vedlegg 3.

Det er plan for både fase 1 og 2 som inngår i de tall for endringer som ligger til grunn for NRKs brev.

Skal en tilsvarende dekning oppnås med lokale småsendere som ikke forstyrrer vil det måtte bygges et svært stort antall senderpunkter. En rekke av disse er uten eksisterende FM-senderantennor og/eller satellittmottakerantennor. Det er derfor svært kosteffektivt å bruke de samme stasjonene som allerede har profesjonelle antenner som brukes av flere tjenester.

Endringer i NRKs nett

Den foreslåtte utbyggingen vil gjøre det nødvendig å flytte frekvens i flere programmer for NRK. For nisjekanalene Alltid Nyheter i Stavanger/Haugesund, Alltid Storting i Bergen og MP3 i Stavanger/Haugesund er det nødvendig med endring på 3 sendere som berører ca 293 000 potensielle lyttere til sammen.

For P1 er det nødvendig med endring på 104 stasjoner, og det er om lag 90 000 lyttere på P1 som må stille radioen inn på ny frekvens for å ta inn P 1 med riktig regionprogram.

P2 endring på 44 stasjoner og tilsvarende ca 42 000 lyttere som må endre mottakingsfrekvens.

P3 på 6 stasjoner og ca 11 000 lyttere må endre frekvens. Det er stor dobbeltdekning som gjør at det er stor forskjell på antall lyttere som kan bruke stasjonen (bruttodekning) og de som må bruke stasjonen (nettodekning). Som eksempel kan nevnes Tyholt i Trondheim som har en brutto dekning på 128 257 og nettodekning for Sør-Trøndelagprogrammet på 359 personer. Ullandhaug ved Stavanger har en bruttodekning for P2 på 151 458 personer, men kun 1 117 må bruke denne stasjonen for å få inn riktig program.

En vesentlig årsak til at P1 nettet er mer utsatt for frekvensendringer er at P1 ble bygget ut i en periode da "alle" var av den oppfatning at det aldri ville bli bygget mer enn ett, kanskje to FM-nett i Norge. Frekvensressursene ble derfor ikke begrensende i valg av løsninger for å nå målsetting om 100% befolkningsdekning og høyest mulig arealdekning. Senere er det benyttet store frekvensressurser for å gi best mulig tilpasning til NRKs regioner. Dette har resultert i en stor grad av dobbeltdekning og det finnes knapt en tettbebyggelse som ikke kan ta inn P 1 på 2-3 frekvenser.

Norkring legger til grunn for sin planlegging at ingen stasjoner skal få redusert dekning, omleggingene vil videreføre dagens dobbeltdekning. Berørte lyttere må altså enten benytte en annen eksisterende dobbeltdekkende stasjon eller følge med på frekvensomleggingen.

Frekvensendring i eksisterende nett er nødvendig for å utnytte frekvensspekteret effektivt. Det har tidligere vært tilsvarende store omlegginger med om lag 100 berørte omformere i P 1 nettet i forbindelse med innføring av P3. Det har også være gjennomført en rekke frekvensendringer gjennom årene av ulike årsaker, uten at dette har skapt nevneverdige problemer når informasjon er gitt på forhånd.

K n s n

Norkring viser at det er mulig å etablere et riksdekkende nett for P5 med mellom 70 og 80% befolkningsdekning og noenlunde bra veidekning. For å oppnå dette må det flyttes frekvenser på omlag 160 omformere/småsendere, mest for NRK. Etter Norkrings beregninger vil ikke dette gi varig endring i dekning etter frekvensendring. Ulempen med endring av frekvens for en eller flere FM-tjenester mener vi er en akseptabel tilpasning for å oppnå en ny riksdekkende kanal som er utlyst av KKD og effektiv bruk av frekvensressurser.

Alternativet er en utbygging etter PT alternativet som i store deler av landet gir en flekkvis dekning av tett befolkede områder, men liten dekning av veier og øvrige arealer.

Vi ber derfor om KKD's klargjøring av intensjon for P5 kanalen, og vurdering av akseptabel grad av endring.

Med vennlig hilsen
Norkring Ams,

Nils-Jørgen Feltdal
Adm. direktør

Vedlegg 1 Kart PT's forslag
Vedlegg 2 Kart Norkrings forslag Fase 1
Vedlegg 2 Differansen mellom PT's forslag og Norkrings forslag Fase 1 og 2